

Przyroda Wigierskiego Parku Narodowego

- identyfikacja chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz problemy ich ochrony gatunkowej i strefowej

dr Lech Krzysztofiak
dr Anna Krzysztofiak
Wigierski Park Narodowy

Szkolenie dla funkcjonariuszy policji w ramach projektu LIFE15 GIE/PL/000758

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Wigierski Park Narodowy charakteryzuje się dużym bogactwem florystycznym i faunistycznym, które wynika z urozmaiconej rzeźby terenu i związanej z nią mozaiki różnorodnych siedlisk.

Do tej pory stwierdzono m.in. ok. 970 gatunków roślin naczyniowych, ok. 300 gat. mszaków (w tym ok. 230 gat. mchów, ponad 60 gat. wątrobowców i 2 gat. glików), ponad 600 gat. glonów, ponad 120 gat. śluzowców, ok. 600 gat. grzybów wielkoowocnikowych, ponad 300 gat. grzybów lichenizowanych, ok. 3500 gat. bezkręgowców (w tym ponad 1600 gat. motyli), 12 gat. płazów, 5 gat. gadów, 31 gat. ryb, ponad 50 gat. ssaków i ok. 210 gat. ptaków (w tym 160 lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych).

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Gatunki roślin

Wigierski
Park Narodowy

Olsztyn, 14 listopada 2018 r.

Polskie
Parki
Narodowe

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Gatunki grzybów

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Gatunki grzybów

Chlorówka drobna

Próchnilec gałęzisty

Pierścieniak niebieskozielony

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Gatunki porostów

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Gatunki śluzowców

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Gatunki owadów

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Gatunki motyli

Paź królowej

Dostojka malinowiec

Rusalka pawik

Rusalka pokrzywnik

Poklónnik asinowiec

Niedźwiedziówka nożówka

Wigierski
Park Narodowy

Olsztyn, 14 listopada 2018 r.

Polskie
Parki
Narodowe

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Chronione gatunki roślin

W WPN ochronie prawnej podlega 100 gatunków roślin naczyniowych (w tym 85 ochronie ścisłej i 15 częściowej) oraz 80 gatunków mszaków, w tym 53 ochronie ścisłej i 27 częściowej.

Ochrona ścisła

Rosiczka okrągłolistna

Gnidosz królewski

Kukuczka kapturkowata

Obuwik pospolity

Sasanka otwarta

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Chronione gatunki roślin

Ochrona częściowa

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Chronione gatunki grzybów

W WPN ochronie prawnej podlega 11 gatunków grzybów makroskopijnych (w tym 10 ochronie ścisłej i 1 częściowej) oraz 63 gatunki grzybów lichenizowanych (w tym 56 ochronie ścisłej i 7 częściowej).

Ochrona ścisła

Granicznik płucnik

Gwiazdosz frędzelkowaty

Brodaczka kępkowa

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Chronione gatunki motyli

(ochrona ścisła)

czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

osadnik wielkooki *Lopinga achine*

(ochrona częściowa)

mszarnik jutta *Oeneis jutta*

szlaczkoń torfowiec *Colias palaeno*

Mszarnik jutta

Szlaczkoń torfowiec

Czerwończyk nieparek

Osadnik wielkooki

Wigierski
Park Narodowy

Olsztyn, 14 listopada 2018 r.

Polskie
Parki
Narodowe

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Chronione gatunki ważek (ochrona ścisła)

żagnica zielona *Aeshna viridis*
trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*
zalotka białoczarna *Leucorrhinia albifrons*
zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*
iglica mała *Nehalennia speciosa*

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Chronione gatunki płazów (ochrona ścisła)

kumak nizinny *Bombina bombina*
ropucha paskówka *Epidalea calamita*
ropucha zielona *Pseudepidalea viridis*
rzekotka drzewna *Hyla arborea*
żaba moczarowa *Rana arvalis*
traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

Ropucha zielona

Rzekotka drzewna

Kumak nizinny

Ropucha paskówka

Wigierski
Park Narodowy

Olsztyn, 14 listopada 2018 r.

Polskie
Parki
Narodowe

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Chronione gatunki płazów (ochrona częściowa)

ropucha szara *Bufo bufo*

żaba wodna *Pelophylax esculentus*

żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae*

żaba trawna *Rana temporaria*

traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris*

Ropucha szara

Żaba trawna

Żaba wodna

Żaba jeziorkowa

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Chronione gatunki gadów (ochrona częściowa)

jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*
jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*
padalec zwyczajny *Anguis fragilis*
żmija zygzakowata *Vipera berus*
zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*

Wigierski
Park Narodowy

Olsztyn, 14 listopada 2018 r.

Polskie
Parki
Narodowe

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Chronione gatunki ssaków

W WPN ochronie prawnej podlegają 32 gatunki ssaków (w tym 19 ochronie ścisłej i 13 częściowej).

Ochrona ścisła

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Chronione gatunki ssaków

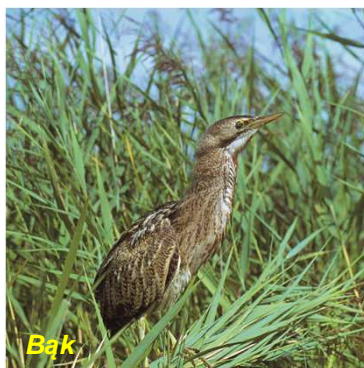
Ochrona częściowa

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Chronione gatunki ptaków

W WPN ochronie ścisłej podlegają 49 gatunków ptaków ,
które wymienione są w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej.

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Czynna ochrona gatunków

Wigierski Park Narodowy prowadzi czynną ochroną zagrożonych gatunków roślin i zwierząt.

W ramach realizacji różnych projektów oraz własnych działań statutowych podejmowane są zabiegi ochrony najcenniejszych gatunków roślin, owadów, ryb, płazów, gadów, ptaków i ssaków.

Zadania dotyczące ochrony roślin polegają m.in. na: wykupach gruntów cennych przyrodniczo, wykaszaniu łąk i usuwaniu zakrzewień z torfowisk, przesiedlaniu zagrożonych gatunków na stanowiska zastępcze oraz zwalczaniu obcych, inwazyjnych gatunków roślin zagrażających rodzimej przyrodzie.

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Działania dotyczące ochrony zwierząt polegały m.in. na: budowie konstrukcji glinianych, jako miejsc gniazdowania owadów błonkoskrzydłych związanych z podłożem glinianym, odtwarzaniu zbiorników wodnych, służących płazom jako miejsca rozrodu, budowaniu stałych przepustów dla płazów, układaniu stosów kamieni, jako miejsc schronienia dla gadów, zarybianiu wód Parku gatunkami drapieżnymi, zaraczaniu jezior rakiem szlachetnym, budowie platform dla bocianów, zakładaniu budek lęgowych dla nietoperzy oraz remontach piwniczek stanowiących miejsca ich hibernacji.

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Czynna ochrona zagrożonych gatunków storczykowatych

Przedsięwzięcie dotyczyło dwóch gatunków: miodokwiatu krzyżowego *Herminium monorchis* i kukuczki kapturkowej *Neottianthe cucullata* i polegało na przeniesieniu części populacji z zagrożonych stanowisk macierzystych na stanowiska zastępcze.

Neottianthe cucullata

Herminium monorchis

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Czynna ochrona owadów błonkoskrzydłych związanych z podłożem glinianym

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Czynna ochrona nietoperzy

Ochrona polega na wywieszaniu budek lęgowych, przystosowywaniu piwniczek ziemnych do potrzeb nietoperzy oraz remontach budynków (ich części) pod kątem potrzeb tych zwierząt.

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Czynna ochrona populacji ryb

Odłowy kontrolne

Zarybianie sumem

Zarybianie trocią jeziorową

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Czynna ochrona płazów – odtwarzanie miejsc rozrodu

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Czynna ochrona płazów – budowa stałych przepustów pod drogami

droga powiatowa nr 1150B Krzywe - Słupie

6 tuneli
500 m barier naprowadzających
32 m stopryni

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Czynna ochrona płazów – budowa stałych przepustów pod drogami

droga powiatowa nr 1153B Okuniewicz - Wiatrołuża

5 tuneli
500 m barier naprowadzających
8 m stopryni

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Wigierski
Park Narodowy

Olsztyn, 14 listopada 2018 r.

Polskie
Parki
Narodowe

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Problemy

- Niszczenie siedlisk występowania cennych gatunków roślin i zwierząt
- Dewastacja i kradzieże urządzeń ochronnych
- Wykorzystywanie miejsc rozrodu płazów jako stawów rybnych
- Brak ciągłości działań związanych ze zwalczaniem gatunków inwazyjnych

Chronione gatunki zwierząt i roślin oraz problemy ich ochrony

Działania ochronne realizowane na terenie Wigierskiego Parku Narodowego były finansowane ze środków pochodzących m.in. z:

- **Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** (m.in. w ramach projektów: „Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt w Wigierskim Parku Narodowym”, Restytucja i czynna ochrona zagrożonych gatunków roślin i zwierząt w Wigierskim Parku Narodowym”)
- **Fundacji EkoFundusz** (m.in. W ramach projektów: „Czynna ochrona zagrożonych gatunków roślin i zwierząt w Wigierskim Parku Narodowym”, „Ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt Wigierskiego Parku Narodowego”)
- **Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku** (m.in. W ramach projektu „Czynna ochrona zagrożonych gatunków roślin i zwierząt w Wigierskim Parku Narodowym”)
- **Instrumentu Finansowego LIFE UE** (w ramach projektu „Czynna ochrona zagrożonych gatunków i siedlisk na obszarze Natura 2000 Ostoja Wigierska”).

Wigierski
Park Narodowy

Polskie
Parki
Narodowe

Dziękujemy za uwagę!

Wigierski
Park Narodowy

Olsztyn, 14 listopada 2018 r.

Polskie
Parki
Narodowe